

W związku z trwającym I etapem konsultacji projektu Wstępnego zarysu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Krajowa Rada Spółdzielcza przedkłada poniżej swoje uwagi i propozycje:

Uwagi generalne:

- 1. W obecnym projekcie Wstępnego zarysu Programu brak jest odniesień do potrzeby odbudowy spółdzielczości rolniczej i wiejskiej (na wzór dobrze działających poprzez spółdzielnie rolników w krajach Zachodniej Europy).**

Biorąc pod uwagę duże rozdrobnienie gospodarstw oraz brak kapitału na rozwój, bez wyraźnego wsparcia z środków UE, pozwalającego na przyspieszenie odbudowy spółdzielczości rolniczej i wiejskiej w Polsce, w tym wsparcia inwestycyjnego, rolnictwo polskie utraci w niedługim czasie dużą, a może nawet większą część swojego potencjału. Warunki do obudowy polskiej spółdzielczości rolniczej i wiejskiej może dać odpowiednie przygotowanie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

- 2. Potrzeba stworzenia warunków i określenia stosownego do potrzeb zakresu i poziomu wsparcia dla spółdzielczości rolniczej i wiejskiej w nowym PROW na lata 2014-2020**

Brak w obecnym projekcie zarysu Programu bezpośredniego odwołania do spółdzielczości rolniczej i wiejskiej – pominięcie spółdzielczości byłoby działaniem niekorzystnym dla polskich rolników, mieszkańców wsi i polskiej gospodarki (bezrobocie, wykluczenie społeczne). Świadomość potrzeby tworzenia spółdzielni (które przynoszą rolnikom korzyści) jest wśród rolników znacznie większa niż kilka lat temu. Obecnie w kraju działa ponad 340 spółdzielczych rolniczych grup producenckich (powstałe w ostatnich kilku latach). Proponujemy dookreślenie w Programie, że zaleca się formy wspólnotowe (spółdzielnie).

Bez odpowiedniego wsparcia, ratującego zasoby rolnicze naszego kraju, **znaczna część z ok. 500 tys. rolników tzw. towarowych**, produkujących na rynek, którzy mogliby działać na rynku poprzez swoje spółdzielnie, prawdopodobnie zostanie skazana na egzystencję poniżej minimum standardu życia lub ubóstwo.

- 3. Potrzeba szczególnego wsparcia działań na rzecz tworzenia gospodarczych struktur rolników oraz zinstytucjonalizowania tych działań.**

Biorąc pod uwagę dotychczasowe działania w tym zakresie niezbędne jest zapewnienia wsparcia tej działalności z środków unijnych w ramach PROW na lata 2014-2020. Istniejące problemy w tej materii są wyzwaniem, dotyczą bowiem dużej

części naszego społeczeństwa. Wymagają kompleksowych działań, zarówno po stronie dalszego budowania świadomości rolników (szkolenia), jak również po stronie merytorycznego wsparcia rejestrowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez wspólne podmioty założone przez rolników. Bez zapewnienia w/w wsparcia, działania te będą trudne do wykonania.

Uwagi szczegółowe:

Brak uwzględnienia w priorytetach i działaniach Programu odniesień do potrzeby odbudowy spółdzielczości rolniczej i wiejskiej. Poniżej przedstawiamy uwagi i proponowane przez KRS uzupełnienia do Programu w poszczególnych priorytetach:

1. Priorytet 1 - Ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich

Brak informacji nt. wsparcia transferu wiedzy w zakresie funkcjonowania rolnika na rynku, wspólnotowych struktur gospodarczych (spółdzielnie) – niska wiedza rolników w tym zakresie jest bardzo słabą stroną polskiego rolnictwa (więcej informacji w tym zakresie przekazujemy w uzupełnionej analizie SWOT dla tego priorytetu – załącznik nr 2 do pisma),

2. Priorytet 2 - Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.

Brak informacji nt. wsparcia w zakresie niskiego poziomu zorganizowania gospodarczego rolników - w szczególności w formie wspólnotowej, w ramach priorytetu 2 – niskie zorganizowanie gospodarcze rolników w Polsce jest najsłabszą stroną polskiego rolnictwa (więcej informacji w tym zakresie przekazujemy w uzupełnionej analizie SWOT dla tego priorytetu – załącznik nr 2 do pisma),

3. Priorytet 3 - Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.

Proponujemy dookreślenie, uwzględnienie, że w szczególności do poprawy organizacji łańcucha żywnościowego zalecane są wspólnotowe formy działania na rynku rolnym (spółdzielcze grupy producentów rolnych i inne spółdzielnie rolnicze) – dobre wspólnotowe zorganizowanie gospodarcze rolników z pewnością poprawiłoby konkurencyjność polskiego rolnictwa oraz organizację łańcuch żywnościowego (więcej informacji w tym zakresie przekazujemy w uzupełnionej analizie SWOT dla tego priorytetu – załącznik nr 2 do pisma),

4. Priorytet 6 Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Brak informacji, że dużą rolę dla zwiększenia włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i promowania rozwoju gospodarczego na obszarach

wiejskich, mogą odegrać wspólnotowe formy działania na rynku rolnym (spółdzielnie rolnicze, spółdzielnie wiejskie np. usługowe) – potrzeba odbudowania w Polsce tych form, celem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu (więcej informacji w tym zakresie przekazujemy w uzupełnionej analizie SWOT dla tego priorytetu – załącznik nr 2 do pisma),

Uzasadnienie do poszczególnych uwag i propozycji przekazujemy w piśmie przewodnim oraz dodatkowo przy poszczególnych pozycjach. Uszczegółowienia do projektowanego PROW na lata 2014-2020 KRS będzie przekazywać na bieżąco w trakcie kolejnych etapów konsultacji Programu.

PREZES ZARZĄDU
Krajowej Rady Spółdzielczej
Alfred Domagalski